

Ujabb talajtani munkák a Német Demokratikus Köztársaságban

A Német Demokratikus Köztársaság könyvpiacán az utóbbi három évben több értékes talajtani munka jelent meg, mely az ország határán túl is figyelmet érdemel.

A tudomány és a gyakorlat szempontjából nagy jelentőségű a Német Demokratikus Köztársaság Földművelési és Erdőgazdálkodási Minisztériuma Talajterképezési Intézetének „Bodenkunde und Bodenkultur” című kiadvány sorozata. Ebből eddig négy füzet jelent meg [1].

Az első füzet a Talajterképezési Intézet vezetőjének, Stremmenek a Német Demokratikus Köztársaság talajviszonyait feltüntető térképét tartalmazza magyarázatokkal. A térkép 1 : 500 000 léptékű, megnagyobbított kiadára szerzőnek 1951-ben megjelent, „A Német Demokratikus Köztársaság talajai” című munkájához mellékelte 1 : 1 000 000 léptékű térképnek. Ezt a talajföldrajz szempontjából jelentős térképet lapunkban 1952-ben ismertettük [2].

A második füzet az említett talajterképből levonható gyakorlati következtetéseket és értékeléseket tartalmazza, s azokat három térképen tünteti fel. Az egyik térkép a Német Demokratikus Köztársaság talajainak termelési értékét, minőségét ábrázolja 1 : 500 000-es léptékben. A térkép magyarázója (Kasch) megállapítja, hogy a legtöbb németországi talajnak a természet által megadott használati módja nem a szántóföld, hanem az erdő. A természet mostohasága a német mezőgazdát különleges feladatok elé állítja s e feladatok megoldásához a talajterkép adatai segítséget nyújtanak.

A talaj termelési értékének megállapítására Kasch a talajok termőerejét veszi alapul, amely a termések nagyságában nyilvánul meg a szokásos megművelési mód mellett. A terméseredmények értékelésére felhasználja Ostendorffnak és munkatársainak nagyszabású statisztikai felvételeinek eredményeit, s ezek alapján a Német Demokratikus Köztársaság mezőgazdaságilag használt területeit hét értékelési osztályba sorolja. Az első osztály talajainak százalékban kifejezett termelési értéke 80%-nál nagyobb, ezek minden igényű növény termelésére alkalmasak, s a hetedik osztályba soroltaké 18%-nál kisebb, ezek növénye a rozs és a csillagfűrt.

A talajminőségi térkép igen tarka; az egyes minőségi osztályok jól megegyeznek a talajtani térkép egyes típusaival. A legjobb talajok fekete, sötétbarna és barna mezősségi földek (Magdeburg, Halle, Thüringiai medence), utánuk a degradált mezősségi földek és a löszön kialakult nem, vagy csak alig kifakult barna erdőtalajok

következnek. A legkisebb termelési értékű az erősen kifakult rozsdabarna erdőtalajoknak van.

A 2. füzethez csatolva van még a talajok kötöttségét, illetve mésztartalmát feltüntető térkép.

A 3. füzet Kasch tollából Észak- és Közép-Németország talajtípusainak rendszertani besorolását tárgyalja 32 színes talajszelvény képpel. A helyszínen készült művészi kivitelű festmények után előállított színes képek a korszerű típusleírásoknak szemléltető kiegészítői. A füzet még két járás talajtani és talajhasználati leírását tartalmazza négy térképmelléklettel (E. v. d. Sahle, ill. P. Lorenz), s bizonyítja, hogy a nagy léptékű talajfelvételek is jól beillenek a természetes rendszerbe.

A 4. füzet a Berlinben 1954 március havában tartott nemzetközi talajtani összejövetel előadásait és vitaanyagát tartalmazza. A talajrendszertan és térképezés kérdéseit tárgyaló értekezések összefoglaló képét adják az összejövetelen képviselt államokban (Németország, Szovjetunió, Magyarország, Lengyelország) folyó talajterképezési munkálatoknak és az azok alapjául szolgáló talajrendszertani elgondolásoknak.

A „Bodenkunde und Bodenkultur” 4. füzete a Német Demokratikus Köztársaság talajviszonyai iránt érdeklődőnek nélkülözhetetlen forrásmunkája.

A Német Demokratikus Köztársaságban legutóbb megjelent talajtani munkák közül megemlítendő még két tankönyv is.

Jacob könyve [3] a talajtan egész területét felöleli alkalmazásaival együtt. A felső oktatás igényeinek is megfelelő, korszerű, magas színvonalú munka.

Schmalz hallei professzor 300 oldalas kis könyve [4] korszerű összefoglalását adja mind annak, amit a növénytermesztőnek a növény táplálkozásáról tudnia kell. Bevezető részében megismerteti a talajjal, majd a növények táplálkozásának törvényeit ismerteti s befejezésül a trágyázástan kérdéseivel foglalkozik. Világos előadása a tartalmában gazdag könyvet kellemes olvasmánnyá teszi, s az a körülmény, hogy a mű megjelenése óta eltelt nyolc év alatt hét kiadást ért meg, bizonyítja annak, hogy a kutató munkája révén jól ismert szerző az ismeretterjesztő irodalom terén is jó munkát végzett.

BALLENEGGER RÓBERT

Érkezett: 1956. február 2.

Irodalom

- [1] Bodenkunde und Bodenkultur. VEB Bibliographisches Institut, Leipzig. Heft 1. Bodenkarte der Deutschen Demokratischen Republik. 1953. Heft 2. Karten der Deutschen Demokratischen Republik. 1953. Heft 3. Bodentypen Nord- und Mitteldeutschlands, ihre Systematik und Erläuterung. 1954. Heft 4. Vorträge und Diskussionen der internationalen bodenkundlichen Tagung. 1954.
- [2] *Ballenegger, R.*: Agrokémia és Talajtan. 1. 524. 1952.
- [3] *Jacob, A.*: Der Boden. Kurzes Lehrbuch der Bodenkunde. 3. Aufl. Akademie Verl. Berlin. 1953.
- [4] *Schmalfuss, K.*: Pflanzenernährung und Bodenkunde. 7. Aufl. Hirzel. Leipzig. 1955.

Felelős kiadó: a Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója
Kiadja a Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat, Budapest, V., Beloiannis u. 8.
